

Pensjonisten

NUMMER 1 — FEBRUAR 2015 / 65. ÅRGANG

Norges største eldremagasin

PLUSS!
Eget bilag
til «Finn en
venn»

FYLKESMANN:
**ANN-
KRISTIN
OLSEN**

«Nå blir det mer
rom for å leve etter
lystprinsippet.»

TEMA PSYKISK HELSE:

DET VIKTIGE FELLESSKAPET

Å være sammen med andre bidrar til god psykisk helse i
alderdommen. Men dagens eldre er ikke som forrige generasjon –
så hvordan skal fremtidens møteplasser være?

**BYENS
NATT-
VAKTER**

Reise

**THAILAND
GODE DAGER I
SMILETS LAND**

Guide

**FRA HOBBY
TIL NÆRING**

Mat

**TID FOR
SKREI**

Førstedamen

Norges første kvinnelige politiinspektør, politimester og sysselmann på Svalbard og nå fylkesmann i Vest-Agder, fyller 70 i mars. – Jeg har ikke kjedet meg før i livet, så hvorfor skulle jeg gjøre det som pensjonist? 🖱

Tekst: ANNE-LINE HENRIKSEN Foto: EVA KYLLAND

Jeg har vel et grunndrag av beskedenhet i personligheten min, svarer Ann-Kristin Olsen på spørsmål om det er vennlighet som har hjulpet henne fram i livet. Hun er nemlig oppmerksom og imøtekommende fra første SMS, og til vi møtes i resepsjonen på Fylkeshuset i hjembyen Kristiansand.

– Jeg tror ikke det handler om noen utpreget sørlandsk oppdragelse, men jeg er vokst opp i en familie der jeg følte at jeg var «god nok». Det har vært en god ballast og bidratt til at jeg ikke prøver å være noen annen enn den jeg er.

Hun er enkelt og elegant kledd, med oppsatt hår, og minner mer om en mormor av det milde slaget enn den topplderen hun har vært det meste av yrkeslivet.

– Jeg vokste opp med en søster, men jeg var storesøster og tok tidlig ansvar. Jeg opplevde meg nok som sjefen, smiler Ann-Kristin, som har pløyd ny mark i arbeidslivet. Men autoritær eller aggressiv framferd har aldri vært hennes måte å løse utfordringer på. Hun har vist at det er andre måter å vise styrke på.

Skal leve mer etter lystprinsippet.

Etter 17 år som fylkesmann med kontor i 5. etasje og utsikt over innseilinga til hjembyen Kristiansand, gjorde hun seg klar til å gå av med pensjon 1. april i år. Men så kom det nylig beskjed fra departementet om at fylkesmannsembetene i Agder skal slås sammen. Dermed fortsetter hun i alle fall til oktober.

De 100 medarbeiderne klappet i hendene da de hørte det.

– Om det blir vemodig å forlate et rikt yrkesliv? Joda, men realiteter er realiteter. Jeg har visst at dagen for avskjed kommer og innrettet meg deretter. Det handler om å forberede seg mentalt på at det kommer en slutt.

“

«Når du har vært engasjert hele livet, er ikke det noe som holder opp fordi du blir pensjonist.»

Ann-Kristin Olsen

Hvordan ser du for deg hverdagen som pensjonist?

– Jeg skal sove litt lenger om morgenen! Jeg er B-menneske som synes aviser og kaffe på sengen er noe å se fram til. Men mest gleder jeg meg til å være enda mer farmor. Vi har en sønn i Tromsø som har to jenter, og en sønn i Oslo som har en gutt. Det blir fint å ha bedre tid når jeg besøker dem. Og så gleder jeg meg til en møtrefri hverdag; Det er klart at et langt arbeidsliv har vært fullt av plikter og avtaler. Nå blir det mer rom for å leve etter

lystprinsippet. Men når du har vært et engasjert menneske hele livet, er ikke det noe som holder opp fordi du blir pensjonist. Det gjelder å finne nye måter å kanalisere engasjementet på.

Tid til kunst og språk. Ann-Kristin Olsen hadde en drøm om å bli skulptør. Hun har en drøning mot kunst, har holdt på med modellering og tenkt at når hun blir pensjonist, vil hun lære mer om akrylmaling. Og så vil hun lære mer fransk.

– Jeg er også sånn som liker grammatikk som et «system» i et språk, det kommer vel av at jeg frydet meg over å ha latin på skolen. Derfor har jeg en liten drøm om å periodebo i Frankrike og lære språket ordentlig.

Hun gjør seg allerede forstått på markedet, og klarer å lese noveller. Akkurat nå er det Guy de Maupassant. Hun fikk praktisert fransk da hun bodde i Strasbourg mens hun jobbet med barns rettigheter i Europarådet.

Tett på livet. Hun har sett vrangsidene av livet også. Opplevd vold og død, og det verste; overgrep mot barn.

– Når du jobber i politiet, kommer du tett på alle menneskelivets sider. Det er så mange urettferdige skjebner. Sett i lyset av det, vet jeg hvor heldig jeg har vært med min oppvekst. Noe av det jeg sitter igjen med av erfaring og kunnskap, er at vi mennesker ikke er så forskjellige innerst inne. Jeg husker da jeg var politimester i Halden, og fikk en dame som satt i fyllearesten

til avhør. Plutselig dro hun gensenen til side og viste meg blondebehåen sin, og sa at hun alltid var nøye på å ha rent og ordentlig undertøy. Det sier meg noe om at vi har et sterkt behov for å bli verdsatt, uansett hvilken situasjon vi er i.

Selv om mange vil mene at Ann-Kristin Olsen er «gammel og klok», er det visst ingen automatikk i at gamle mennesker er kloke.

– Klokskap er en måte å leve på og handler ikke om antall år. I tillegg har vi alle mer eller mindre ubehagelige sider ved personligheten vår som har en ten-

dens til å tyte fram når vi blir eldre. Det usympatiske blir vanskeligere å holde i sjakk, blunker hun vennlig.

Hvordan vil du å holde dine i sjakk?

– Foreløpig tror jeg det går greit, men vi har ikke kontroll over egen alderdom. Ingen av oss vet hva som kan komme av sykdom, og det å bli dement er fælt for den som rammes, og for de nærmeste. Men vi kan jo gjøre noe for å forebygge og leve litt sunt. Jeg har ingen tro på tvang, tror ikke vi nødvendigvis blir lykkeligere av å gå ned fem kilo, og selv tar jeg gjerne et glass rødvin. Men bevegelse og engasjement, at vi rører

på oss og er interessert i noe utover oss selv, det tror jeg på.

Banebrytende på flere plan. Ann-Kristin Olsen har vært første kvinne på samfunnsmessige områder der ingen kvinner har vært i ledelsen før, en slags pionér.

Har det gjort noe med deg?

– Jeg tror ikke det har forandret meg som menneske, men det har gitt meg synlighet. Jeg er ingen tøff dame som trener kampsport. Men jeg har utholdenhet og er sterk psykisk. Når det har stormet, har jeg kjent på styrken og stått fast ved

Ann-Kristins liv

Fylkesmann Ann-Kristin Olsen er født 29 mars 1945 i Stockholm. Etter 17 år som Fylkesmann i Vest-Agder går hun nå av med pensjon.

1972

Ann-Kristin Olsen tar cand. jur., og får jobb som politifullmektig i Oslo.

1980

Ann-Kristin Olsen er gift med Henrik Petterson, og paret har to sønner. Her er hun og Nils Petter på 17. mai i 1980.

1987

Familien liker å være ute, som her på teltur i hagen i 1987, med yngstemann Hans Henrik i teltåpningen.

1995

Ann-Kristin Olsen blir første kvinnelige sysselmann på Svalbard. I løpet av den treårige perioden må hun håndtere den store flyulykken som kostet 141 menneskeliv. I 1997 får hun Pressens Snill pike-pris. Her intervjues hun av Hans Wilhelm Steinfeldt.

«Jeg har ingen tro på tvang, tror ikke vi nødvendigvis blir lykkeligere av å gå ned fem kilo, og selv tar jeg gjerne et glass rødvin.

Ann-Kristin Olsen

roret. Jeg er en som sier fra når jeg blir sint. Privat kan jeg nok slamre litt med dørene, men ikke på jobb. Jeg tror på ledere med selvkontroll og håper jeg blir oppfattet som avbalansert.

– For å være en god leder må du være ekte, og du må våge å anerkjenne dine svake sider.

Hva er dine svake sider?

– Blant annet at jeg er lettrørt, en utfordring når du er leder i politiet. Heldigvis er det en større aksept for å vise medfølelse nå.

Så du opp til noen da du var barn?

– Mor var en sterk dame, husmor og opptatt av at vi skulle få utdanning. Hun var tryggheten.

Hva slags forbilde har du som 69-åring?

– Jeg kjenner så mange flotte mennesker som har beriket livet mitt og gitt meg inspirasjon. Men jeg synes det er vanskelig å nevne noen framfor andre. Da må vi opp på Nobelprisnivå!

Kjærlighet og ærlighet. – Min rolle i arbeidslivet har nok vært en større utfordring for min mann. Vi har levd med omvendte kjønnsroller der jeg fikk mest oppmerksomhet en periode. Men Henrik, som er biolog, har vært trygg å ha med på seilasen, selv om han kunne føle seg oversett. Vi har en felles platt-

form, og da vi bestemte oss for å gifte oss, var det med begges overbevisning om hva ekteskapet innebærer. Blant annet betydningen av å være trofaste mot hverandre.

Ann-Kristin – for øvrig på vei til langhelg i Paris med sin kjære – forteller at de har klart seg gjennom 40 år. De feiret nettopp bryllupsdagen.

– Mye takket være ærlighet og åpenhjertige samtaler. I ettertid ser jeg at vi nok hadde hatt nytte av en god terapeut. Men så har vi så mange felles gløder, vi liker å være ute, og er veldig glad i båtlivet.

Bryr seg om – på ordentlig. Ann-Kristin er glad i mennesker og opptatt av det som er dypt felles for oss alle.

– Jeg føler meg heldig som har fått lov til å jobbe med noe som har gitt meg mye, fordi alt har handlet om mennesker.

Samtidig innrømmer hun at hun like gjerne sitter hjemme og leser en hel kveld, i stedet for å gå i selskap. For selv om hun er særdeles sosial, glad i vennemiddager og elsker å fortelle vitser, så har boka alltid vært en konkurrent.

– Jeg har alltid lest. Andres liv og skjebner er noe jeg oppriktig interesserer meg for, sier Ann-Kristin, som studerte juss og kriminologi før hun havnet

i politiet. Akkurat nå leser hun romanen «Svøm med dem som drukner» av Lars Mytting - han som skrev den populære boka om ved.

Å holde gnisten levende. En utfordring med alderdommen, er å beholde livsgnisten, nysgjerrigheten og en sult på livet. Fins det noen oppskrift?

Ann-Kristin ler.

– Det er ikke så vanskelig når du synes alt er interessant. Nesten i alle fall, jeg har jo moderert meg med årene. Jeg liker å utsette meg for påvirkning som gjør at jeg ikke stivner. Det kan være en kunstutstilling, en bok eller å snakke med unge mennesker. Men for all del, alderdommen gjør jo noe med oss, det betyr forandring uansett. Og helsen har det meste å si.

Idet intervjuet nærmer seg en slutt, spør jeg om hun har mer på hjertet. Noe hun gjerne skulle ha sagt. Og det har Ann-Kristin Olsen:

– Å være snill, er en nedvurdert egenskap. Jeg snakker ikke om å være dumsnill, eller munnhellet: «Han er jo så snill, stakkar». Jeg snakker om menneskehetens behov for godhet. Hvor ofte blir vi ikke forundret av glede når en fremmed smiler til oss på gaten? Behovet for å se og verdsette hverandre er ufattelig stort. Så lenge livet varer. ☺

1998

Etter stillingen som sysselmann utnevnes Ann-Kristin Olsen til Fylkesmann i Vest-Agder.

2006

Ann-Kristin Olsen har ledet en rekke råd og hatt mange verv. Hun har også jobbet med Interpol og Europarådet for å bekjempe overgrep mot barn. I 2006 blir hun utnevnt til Kommandør av St. Olavs Orden.

2014

Ann-Kristin Olsen og mannen har vært gift i 40 år. Båtliv er en av deres felles interesser, og dette er fangsten på en av fjorårets fisketurer.

